

- використовувати підписку;
- використовувати пошук.

Таким чином, вчитель і учень беруть участь у створенні освітнього середовища, яке мотивує, навчає, розвиває та заглиблює.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»): Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 1993 р. № 896). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення: 14.11.2020).
2. Павленко І.М. Формування цифрової компетентності педагога / І.М. Павленко // Інформаційно – цифрова компетентність педагога: теорія і практика: збірник наукових праць; випуск 2-й; за заг. редакцією Л.Г. Петрової. Суми: ВВП «Мрія», 2019. С. 44-46
3. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 1 липня 2018 р. № 776. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>. (дата звернення: 14.11.2020).
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Дата оновлення: 24.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. (дата звернення: 14.11.2020).
5. Самсонов В.В., Єрохін А.Л. Методи та засоби Інтернет-технологій: Навч. посібник . Харків: СМІТ, 2008 . 263 с.

Постригач Надія
(Київ, Україна)

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ У ТУРЕЧЧИНІ

Активне впровадження ІКТ в освітній процес турецького університету позитивно впливає на всі його компоненти, що дозволяє вирішувати складні і актуальні завдання підготовки вчителів до використання ІКТ у школі. Доведено, що застосування ІКТ сприяє розвитку інтелектуального, інноваційного, творчого потенціалу, аналітичного мислення та самостійності майбутніх вчителів, є обґрунтованим в якості методу їх залучення до вирішення проблем, критичного мислення та самостійності.

Ключові слова: *інноваційний потенціал, інформаційно-комунікаційні технології, університет, підготовка вчителя, Туреччина*

Активное внедрение ИКТ в образовательный процесс турецького университета положительно влияет на все его компоненты, позволяя решать сложные и актуальные задачи подготовки учителей к использованию ИКТ в школе. Доказано, что применение ИКТ способствует развитию интеллектуального, инновационного, творческого потенциала, аналитического мышления и самостоятельности будущих учителей, является обоснованным в качестве метода их привлечения к решению проблем, критического мышления и самостоятельности.

Ключевые слова: *инновационный потенциал, информационно-коммуникационные технологии, университет, подготовка учителя, Турция*

The active introduction of ICT in the educational process of the Turkish university has a positive effect on all its components, allowing to solve complex and urgent problems of preparing teachers for the use of ICT in school. It is proved that the use of ICT promotes the development of intellectual, innovative, creative potential, analytical thinking and independence of future teachers, is justified as a method of involving teachers in problem solving, critical thinking and independence.

Key words: *innovation potential, information and communication technologies, university, teacher training, Turkey*

Активне впровадження ІКТ у навчальний процес вищого педагогічного закладу позитивно впливає на всі його компоненти: мету, зміст, методи, організаційні форми та засоби навчання у вищій школі, що дозволяє вирішувати складні і актуальні завдання педагогіки для забезпечення розвитку інтелектуального, інноваційного, творчого потенціалу, аналітичного мислення та самостійності майбутніх вчителів початкових класів [1, с. 26–27].

Зокрема, значне місце в системі підготовки вчителя початкової школи мають посідати знання про інформаційні процеси, що відбуваються у суспільстві, можливості й особливості використання ІКТ, доцільного використання принципів і методів наукового пошуку та аналізу інформації. Сформованість умінь роботи з персональним комп'ютером та в мережі, використання комп'ютерних технологій є надійною базою для підвищення власного рівня освіти майбутнього вчителя [2].

На думку Гарріса (Harris, 1996), «громадяни інформаційного віку повинні навчитися не лише способам доступу до інформації, але, що ще важливіше, як керувати нею, аналізувати, критикувати, робити перехресні посилання і перетворювати її в корисні знання»; і освітня технологія може допомогти в цьому. «Зараз технологія змінила або трансформувала спосіб доступу, збору, аналізу, представлення, передачі та моделювання інформації. Сучасні технології забезпечують інструменти, додатки та процеси, які розширюють можливості окремих індивідів нашого інформаційного суспільства» (See, 1994) [4, с. 66].

ІКТ мають вирішальне значення з точки зору навчання впродовж життя. Тому перед педагогами постає величезна проблема, оскільки вони повинні забезпечити учнів відповідним та якісним досвідом застосування ІКТ ще до того, як учні з'являться на власному робочому місці (Gibson, O'Reilly & Hughes, 2002). Загалом, педагогічні факультети відіграють значне значення для формування компетентностей щодо використання технологій майбутніми педагогічними працівниками. Позитивний досвід використання ІКТ допомагає студентам перенести цей досвід у своє власне життя (Mueller, Wood, Willoughby, Ross & Specht, 2008). Крім того, недоцільно очікувати, що студенти будуть використовувати ІКТ відповідально та ефективно, якщо вони не отримають відповідний досвід (Barton & Haydn, 2006).

У зв'язку з цим, окрім формування педагогічної компетентності, учені наголошують на необхідності дослідження сильних та слабких сторін закладів підготовки вчителів. Зокрема, дослідження науковців (Eteokleous, 2004; Ромео, 2004) стосувалися інтеграції ІКТ на рівні обов'язкової освіти. В інших дослідженнях повідомляється про запровадження педагогічним факультетом новітніх технологій з навчальною метою

(Shafiei, 2005) та інтеграцію ІКТ у курикулум підготовки вчителів (Toledo, 2005). З іншого боку, Юджел та співавт. (Yucel et al., 2010) виявили, що знання вчителями ІКТ є вирішальною змінною в інтеграції ІКТ, що підкреслює важливість закладів підготовки вчителів для сприяння практикам інтеграції ІКТ у формальних навчальних середовищах. У зв'язку з цим необхідне інституційне оцінювання [3, с. 323].

Таким чином, у Туреччині у 1985-1986 та 1990 рр. ХХ ст. було розпочато дві дистанційні програми підготовки вчителів; перша програма завершувалася отриманням сертифіката добакалаврського рівня (а pre-Bachelor certificate) для 130 000 вчителів початкових класів, а друга програма пропонувала університетський диплом для 54 000 вчителів середньої школи (Demiray, 1990). У рамках Національного проекту розвитку освіти, який був спонсорований урядом Туреччини та Світовим банком, у 1998 році педагогічні факультети надали ІТ-обладнання та необхідні апаратно-програмні засоби. Зі спробою реструктуризації Ради вищої освіти (ҮОК) педагогічних факультетів у 1998 р. було переглянуто навчальну програму підготовки вчителів та створено нове відділення на педагогічних факультетах. У нових програмах для покращення якості вчителів були передбачені курси з ІКТ та їх використання у викладанні та навчанні. Таким чином, було реформовано курикулум кожної програми базової педагогічної освіти, від курсів, навантажених теорією, – до практико орієнтованих (Alev, 2003).

Відділення підготовки вчителів комп'ютерних та навчальних технологій має на меті забезпечити насамперед ІТ-координаторів для шкіл, а потім ІКТ-грамотних вчителів для усіх державних шкіл. Так само в іншій програмі передбачено два курси, змістом яких було: 1. Комп'ютер. 2. Навчальні технології та розвиток матеріалу. Проект Світового банку, який отримав назву «Проект глобалізації в освіті 2000», розпочав дуже важливий крок для турецької освітньої системи. Метою цього проекту було використання навчальних технологій на кожному рівні системи освіти, щоб мати можливість створити суспільство з адаптованими інформаційно-технологічними стандартами (Akkoynlu & Orhan, 2001). Певні базові принципи цього проекту полягали в підтримці формальної освіти через дистанційну освіту та набуття вчителями комп'ютерної грамотності.

У 1989 році Міністерство національної освіти Туреччини запросило кілька університетів для підготовки вчителів з програмування та комп'ютерної грамотності. Дві сотні шкіл були обладнані для роботи в якості лабораторій курикулуму, апробації нових навчальних програм та педагогічних матеріалів. Також 53 школи були визначені як «Комп'ютерна експериментальна школа» (CES), де інформаційні технології були інтегровані у процес викладання та навчання для полегшення освіти. Комп'ютерні лабораторії в пілотних школах використовувались регулярно, деякі з них – інтенсивно. У підсумку близько 250 вчителів пройшли навчання з використання комп'ютерів та навчального програмного забезпечення. Комп'ютерна лабораторія забезпечувала авторську систему для вчителів. Модель CES була прийнята деякими з країн, які не є CES. Проект також вирішив проблему робочого навантаження вчителів, які пройшли підготовку до статусу форматорів або тренерів вчителів для шкіл CES (Schware & Jaramillo, 1998). З 1985 року проводилися програми підвищення кваліфікації

для розвитку навичок вчителів щодо користування комп'ютером та комп'ютерними методами навчання. Ця нова програма отримала назву «Вчитель-форматор» та використовувала підхід «навчити тренера». Метою цієї програми була підготовка вчителів, що працюють, як вчителів комп'ютерних технологій [6, с. 332–333].

У зв'язку з цим Міністерство національної освіти Туреччини у 2006 році визначило навички, якими повинні володіти вчителі в галузі ІКТ, у контексті загальних педагогічних компетентностей. Відповідно до цього вчителі повинні володіти компетентностями щодо знання юридичних та етичних обов'язків ІКТ і навчати їх учнів, бути технологічно грамотними, стежити за досягненнями в галузі ІКТ; використовувати ІКТ для підтримки професійного розвитку та підвищення ефективності; застосовувати ІКТ для обміну інформацією (електронний журнал, практичне програмне забезпечення, електронна пошта); підготувати відповідні навчальні середовища для тих учнів, які мають різний досвід, особливості та навички у сфері ІКТ; знати, як використовувати ІКТ у плані уроку; застосовувати комп'ютер та інші технологічні пристрої для підготовки матеріалів; мати доступ до джерел про викладання та навчання у технологічному середовищі, оцінювати їх з точки зору точності та придатності; бути зразком ефективного використання технологічних джерел та навчати їх своїх учнів; використовувати технології, що підтримують стратегії, орієнтовані на учнів, беручи до уваги їх різні потреби, розробляти та застосовувати стратегії управління поведінкою в густо технологічних навчальних середовищах; аналізувати дані через ІКТ, інформувати батьків, керівництво школи та інших педагогів про результати за допомогою ІКТ (Cüre & Özdeğer, 2008) [5, с. 223].

Таким чином, у ході дослідження доведено, що застосування ІКТ сприяє розвитку інтелектуального, інноваційного, творчого потенціалу, аналітичного мислення та самостійності майбутніх вчителів, є обґрунтованим в якості методу залучення учнів до вирішення проблем, критичного мислення та самостійності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Онищук І. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів до інноваційної діяльності. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2012. Вип. 42. С. 25–30.
2. Петухова Л. Є. Теоретико-методичні засади формування інформатичних компетентностей майбутніх учителів початкових класів: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Любов Євгенівна Петухова; Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. Одеса, 2009. 41 с.
3. Akbulut A. A Structural Model Proposal for Turkish Faculties of Education Regarding ICT Integration Indicators. *Contemporary educational technology*. 2010. 1 (4). Pp. 322–334.
4. Kurt S. Technology use in elementary education in Turkey: A case study. *New Horizons in Education*. 2010. 58 (1). Pp. 65–76.
5. Tosun N., Bariş M. F. Using information and communication technologies in school improvement. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*. 2011. 10 (1). Pp. 223–231.
6. Usun S. Information and communications technologies (ICT) in teacher education (ITE) programs in the world and Turkey (a comparative review): World Conference on Educational Sciences, 2009. *Procedia Social and Behavioral Sciences*. 2009. 1. Pp. 331–334.